



Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Oslo, 12.08.2015

Deres ref.:
15/3165-1

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2015/6386

Saksbehandler:
Atle Kambestad

Høringsuttalelse - forslag om å åpne for tildeling av utviklingstillatelser til akvakultur

Miljødirektoratet er i utgangspunktet positiv til at det legges til rette for utvikling og innovasjon i akvakulturnæringen. Særlig innen temaet redusert miljøbelastning og bærekraft er behovet stort.

Etter vår vurdering bør en likevel vente med å åpne for egne tillatelser til utviklingsformål til det er høstet tilstrekkelig erfaring med de «grønne» konsesjonene. I den grad det bør åpnes for utviklingstillatelser mener vi disse må avgrenses til å gjelde søknader med formål om å redusere miljøbelastningen fra oppdrettsvirksomhet.

Vi mener at det i alle tilfelle ikke bør åpnes for at utviklingstillatelser kan konverteres til kommersielle tillatelser etter en viss tid. En slik konvertering bør i så fall skje samtidig med tildelingsrunder for kommersielle tillatelser med de samme miljøkriteriene, for å unngå ytterligere økt miljøbelastning.

Vi viser til høringsbrev fra Nærings og fiskeridepartementet datert 12. juni i år om å åpne for tildeling av akvakulturtillatelser til utviklingsformål. Bakgrunnen for forslaget er innspill fra næringsaktører som mener dagens ordning med å benytte enten ordinære tillatelser eller forskningstillatelser til utviklingsformål ikke i tilstrekkelig grad ligger til rette for å prøve ut ny teknologi eller nye driftsformer som krever store investeringer. Det skisseres to alternativer; videreutvikling av dagens ordning med forskningstillatelser eller etablering av en egen kategori for tillatelser til utviklingsformål. Ved begge alternativene legges det opp til at tillatelsen skal kunne konverteres til kommersielle tillatelser etter en viss tid.

Miljødirektoratet er i utgangspunktet positiv til at det legges til rette for utvikling og innovasjon i akvakulturnæringen. Næringen har blant annet ifølge Havforskningsinstituttets risikovurderinger gitt en del miljøutfordringer, og spesielt i forhold til negative påvirkninger på de ville bestandene av laks, sjøørret og sjørøye. Vi er således helt ening i at det derfor er behov for å utvikle nye og mer miljøvennlige driftsformer. Vi ser at med et begrenset antall konsesjoner til ordinær

matfiskproduksjon for laksefisk er det høyere terskel for å benytte en kommersiell konsesjon for å teste ut nye driftsformer, på grunn av risiko for inntektstap.

Vi stiller likevel spørsmål ved om det er nødvendig eller riktig å gjøre en slik endring nå, før en har fått erfaring med og ser konsekvensene av tildeling av de «grønne» konsesjonene. Inntil en har løst de viktigste miljøutfordringene bør tildeling av utviklingstillatelser begrenses til de som har til formål å redusere miljøbelastningene fra virksomheten, og derved gi økt miljømessig bærekraft. Som det påpekes i høringsnotatet, vil også utviklingstillatelser kunne føre til økt miljøbelastning, og derved også kunne redusere kapasiteten for bærekraftig drift av allerede eksisterende konsesjoner i regionen. Vi mener derfor at det bør settes ekstra strenge miljøkrav til slike utviklingstillatelser. Vi kan eksempelvis ikke se noen stor miljøgevinst ved å utvikle åpne havmerder langt til havs, slik det er nevnt i høringsnotatet, før en har funnet driftsformer som løser hovedutfordringene med rømt oppdrettslaks og spredning av lakselus.

Departementet foreslår at utviklingstillatelser skal kunne konverteres til kommersielle tillatelser etter en viss tid mot et vederlag. Vi mener på bakgrunn av dagens miljøutfordringer i akvakulturnæringen at det i utgangspunktet ikke bør åpnes for at utviklingskonsesjoner kan omgjøres til kommersielle konsesjoner, utenom de ordinære tildelingsrunder. Et alternativ kan være at utviklingskonsesjoner kan få fortrinn ved ordinære tildelingsrunder. Dersom konvertering kommer i tillegg til ordinære tildelinger, blir det risiko for uakseptabel miljøbelastning. Ordinære tildelingsrunder har de senere år vært begrenset ut fra en vurdering av samlet miljøbelastning i regioner.

I kapittel 5 i høringsbrevet om miljømessige konsekvenser, står det at virkningen av den økte produksjonen ved slike utviklingstillatelser vil være begrenset. Dette fordi en utnyttning av tillatelsen vil kreve klarert anleggslokalitet, og at bæreevnen til den aktuelle lokaliteten vil bli vurdert av sektormyndigheter tilsvarende regimet for kommersielle tillatelser. At den miljømessige påvirkningen på den enkelte lokalitet og samlet i regionen blir vurdert og tillagt vekt ved lokalitetsgodkjenning, samsvarer ikke helt med vår erfaring. Belastningen av lakselus blir så langt vi kjenner til bare unntaksvis vurdert og tillagt vekt ved Mattilsynets saksbehandling av lokalitetsgodkjenninger. Det er heller ikke etablert rutiner for at fylkesmannens uttalelse om de ville anadrome fiskebestandenes verdi, tilstand og sårbarhet blir innhentet eller hensyntatt når Mattilsynet gjør slike vurderinger. Det har vært en medvirkende årsak til at den samlede biomasse og miljøpåvirkning fra oppdrettsvirksomhet har kunnet bygge seg opp til ikke bærekraftige miljøtilstander i de mest oppdrettsintensive områdene, slik det blant annet er beskrevet for lakselus i Meld. St. 16 (2014-2015) *Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett*. Dersom systemet skal fungere slik det hevdes i høringsdokumentets kapittel 5, mener vi det må lages nye og forbedrete rutiner og retningslinjer i saksbehandlingen for klarering av lokaliteter.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Raoul Bierach
seksjonsleder

Atle Kambestad